

Skolornas klubbverksamhet

Verksamhetsberättelse
2022–2023

Innehåll

1	Inledning	3
2	Mål	3
	2.1 Hur har målen uppnåtts?	4
3	Fokusområden.....	5
4	Samarbete.....	5
	4.1 Stöd till skolorna	6
5	Genomförande av projektet.....	7
6	Statistik	7
	6.1 Statens specialunderstöd	8
	6.2 Nationell statistik.....	8
7	Nöjdhetsenkät.....	9
8	Framtidsutmaningar.....	10

1 Inledning

Klubbverksamheten i skolan har aktivt utvecklats sedan år 2008. Utbildningsstyrelsen leder och koordinerar utvecklingsverksamheten nationellt. Målet är att klubbverksamhetens kvalitet förbättras och att verksamheten utvidgas, görs mångsidigare och etableras i kommunerna.

Med skolornas klubbverksamhet avses verksamhet enligt 47 § i lagen om grundläggande utbildning som definieras i grunderna för läroplanen. Skolan bestämmer om den målinriktade verksamheten i sin årliga arbetsplan. Klubbarna ska ha anknytning till läroplanen.

Skolornas klubbverksamhet är avsedd för grundskolans elever och verksamheten är gratis, frivillig, mångsidig och också en naturlig del av skolans verksamhet. Klubbar ordnas oftast efter skoldagen, men det planeras också klubbar som ordnas på morgonen. En klubbtimme är 60 minuter lång. Klubbar kan ordnas under hela läsåret eller under kortare perioder. Gruppens storlek kan variera. Gruppens storlek påverkas av elevernas ålder, klubbens innehåll och mål samt ledarens kunskaper.

Borgå stads grundläggande utbildning koordinerar verksamheten lokalt och ansöker årligen om specialunderstöd från Utbildningsstyrelsen. Skolorna ansvarar för verksamheten. Kommunens uppgift är att se till att det finns tillräckliga resurser och att uppdelningen är rättvis samt att ställa mål för verksamheten.

2 Mål

Syftet med utvecklandet av skolornas klubbverksamhet är att kunna erbjuda mångsidig fritidsverksamhet som främjar barnens och ungdomarnas utveckling och blir en etablerad del av deras eftermiddag. Verksamheten ska utvecklas målinriktat och barnens synpunkter ska höras.

Verksamheten utvecklas så att man får med också sådana barn och unga som exempelvis på grund av brist på stöd hemifrån inte har möjlighet till en regelbunden hobbyverksamhet. Målet är således att alla barn under sin grundläggande utbildning ska ha möjlighet till åtminstone en klubbaktivitet.

Klubbverksamheten utvecklas i syfte att fördjupa samarbetet mellan hem och skola. Det är önskvärt att skolorna utnyttjar kompetensen inom den tredje sektorn och hos andra intressentgrupper och olika förvaltningar då de organiserar sin klubbverksamhet.

Klubbverksamheten ska utgå från skolans mål för

- pedagogik
- undervisning
- handledning

Klubbverksamheten i skolan har i uppdrag att på ett mångsidigt sätt stöda barnens och de ungas uppväxt och utveckling samt öka elevernas delaktighet.

Verksamheten ger eleverna möjlighet att

- bekanta sig med olika fritidsaktiviteter
- känna glädje och uppleva att de kan och lyckas
- tillämpa det som de har lärt sig i skolan
- delta i kreativ verksamhet
- på många olika sätt fungera i växelverkan med andra.

2.1 Hur har målen uppnåtts?

Verksamheten är en etablerad verksamhet i skolorna. Det finns fortfarande i många skolor ett brett intresse av att arrangera olika slag av klubbar. Det finns flera skolor som önskar öka på klubbantalen, trots att det ibland är svårt att hitta klubbledare.

Corona situationen gjorde det utmanande att arrangera verksamheten. Därför har man endast delvist lyckats med vissa planeringar (gäller projektet fr.om. augusti 2021 t.om. vårterminen 2023).

- klubbar i nästan alla skolor
- nya samarbetsformer har planerats
- skolorna gör samarbete med tredje sektorn, andra samarbetsparter är bl.a. konstskolan, musikinstitutet, marthorna, 4H, ungdomsarbetare, ungdomsarbetare inom specialungdomsarbete, skolgångshandledare, föräldrar
- samarbete ordnas i fråga om handledning, lokaler/utrymmen, information, redskap, material, innehåll
- sakkunniga utnyttjas
- idrottstjänsterna deltar i utvecklingen av klubbarna
- klubbar planeras för barn som rör på sig för lite, klubbar för barn med särskilda behov, mångkulturella klubbar
- elevvården involveras, klubbar planeras för elever som löper risk att marginaliseras
- elevkåren involveras
- samarbete mellan olika skolor
- klubbar ordnas ibland också som morgonklubbar

- barnens möjligheter att påverka beaktas
- utvärdering beaktas
- en plan samt verksamhetsberättelse över skolornas klubbverksamhet utarbetas
- en arbetsgrupp för kvalitetsarbete träffas några gånger om året
- ett styrdokument om klubbarnas principer har utarbetats och godkänts av sektionen för Växande och lärande
- vid planering beaktas också hobbymodellens klubbplanering.

Skolorna informerar om den klubbverksamhet som de erbjuder.

Utbildningsstyrelsens kriterier över användning av skolornas klubbunderstöd beaktas.

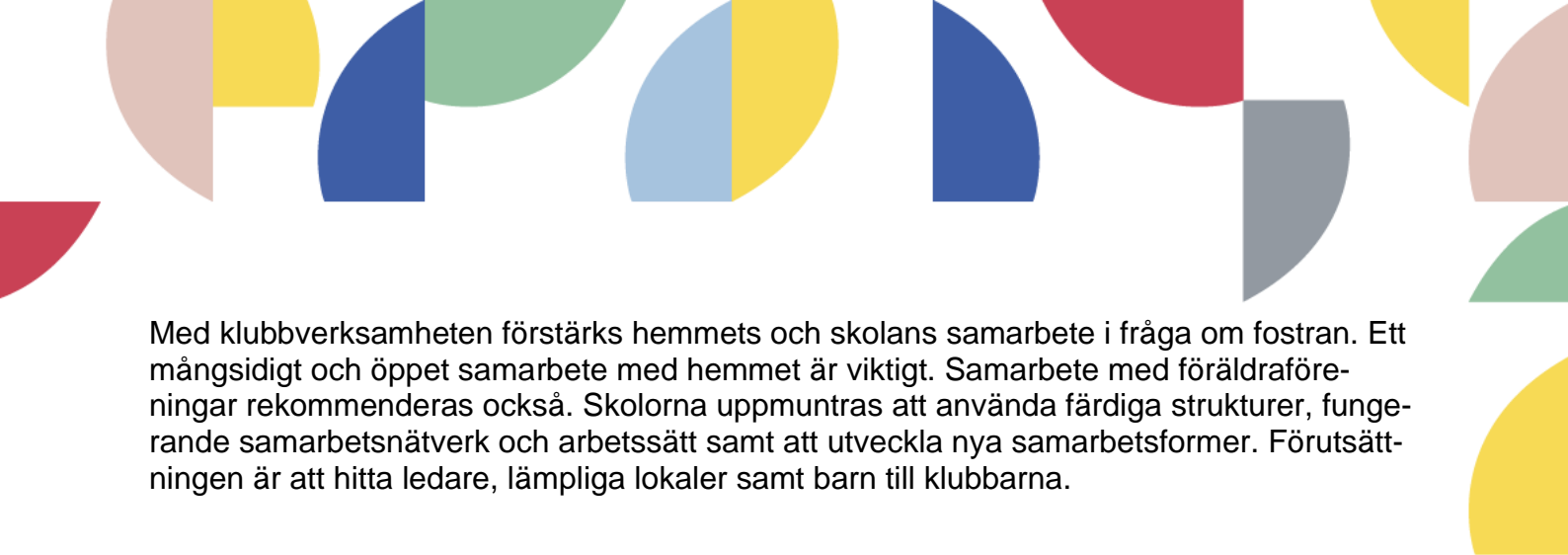
3 Fokusområden

Klubbverksamheten

- riktas till att stödja och upprätthålla elevernas studiemotivation och ork.
- riktas till områden med ett litet utbud av fritidsaktiviteter för barn och unga.
- fokuserar på att tillämpa det som eleverna lärt sig i skolan.
- stärker de emotionella och kommunikativa färdigheterna.
- ger möjligheter till kreativ verksamhet.
- verksamheten ordnas främst i åk 3–9.
- önskvärt att verksamheten utvecklas i samarbete med elevvården och att man får med också sådana barn och unga, som exempelvis på grund av brist på stöd hemifrån inte har möjlighet till en regelbunden hobbyverksamhet.
- skraddarsydda lösningar planeras där barnens behov står i centrum.

4 Samarbete

Utvecklingschef Monica Martens-Seppelin från Sydkustens landskapsförbund är kontaktperson för det svenskspråkiga utvecklingsnätverket gällande eftermiddagsverksamhet inom den grundläggande utbildningen och skolornas klubbfrågor. Det har ordnats regionala och lokala träffar och utbildningar där aktuella ärenden kring verksamheten diskuterats och utvecklats.

Med klubbverksamheten förstärks hemmets och skolans samarbete i fråga om fostran. Ett mångsidigt och öppet samarbete med hemmet är viktigt. Samarbete med föräldraföreningar rekommenderas också. Skolorna uppmuntras att använda färdiga strukturer, fungerande samarbetsnätverk och arbetssätt samt att utveckla nya samarbetsformer. Förutsättningen är att hitta ledare, lämpliga lokaler samt barn till klubbarna.

4.1 Stöd till skolorna

Styrdokumentet "Skolornas klubbverksamhet. Principer för verksamheten" har godkänts av sektionen för Växande och lärande.

Den grundläggande utbildningen har gjort kartläggningar för barn i skolans klubbar. Resultatet har tillkännagetts rektorerna. Man deltar också i nationella kartläggningar.

Nöjdhetsenkät gällande skolornas klubbverksamhet gjordes i mars 2020 (resultaten i kap. 7).

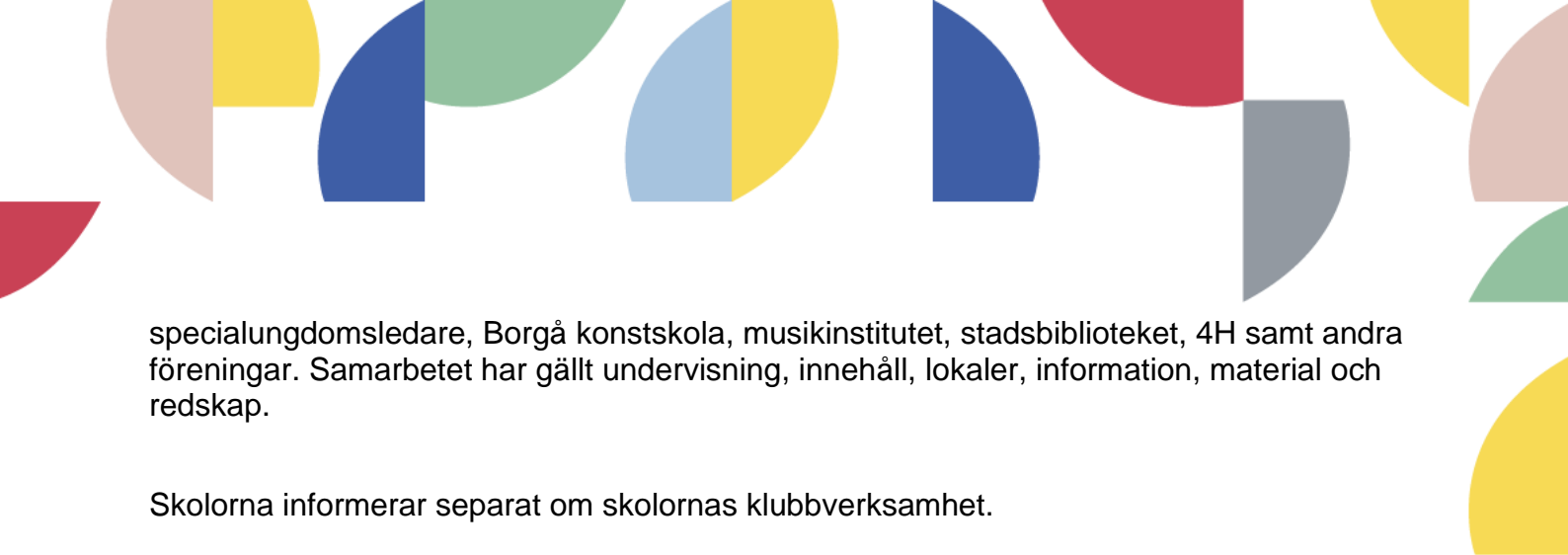
En klubbmall finns som arbetsredskap för skolor. På klubbmallen finns arrangörer som eventuellt kan hålla klubbar eller som kan ge handledning och stöd i planering.

En sammanställning över olika slags modeller för ordnande av klubbverksamhet har planerats. Målet är att sammanställningen kunde fungera som skolornas arbetsredskap i ordnande av verksamheten.

Fortbildning för ledare har planerats under läsåret med följande teman: (vissa teman har riktats till skolornas klubbledare)

- Verksamhetsplanering, kvalitetskriterier.
- Naturskolan, Pia Lindström.
- Multilitteracitet, Sanna Paljakka samt personal från stadsbiblioteket.
- Välmående arbetstagare som medlem av arbetsgemenskapen, samt känslöfärdigheter, Valoa näkyvissä, Tarja Seppälä (processfortbildning).
- Förnöjsamhetsförfrågans genomgång samt bearbetning av utmaningar.
- Motion-, och rörelse, grupphantering, ESLU.
- Planering av verksamhet med ansvarsledarna.
- Tartu verkkoon! utbildning, arrangerad av ESLU.

Andra samarbetsparter är bland annat projektarbetare vid grundläggande utbildning, skolornas personal, tredje sektorn, kultur-, och fritidstjänster, skolgångshandledare,

specialungdomsledare, Borgå konstskola, musikinstitutet, stadsbiblioteket, 4H samt andra föreningar. Samarbetet har gällt undervisning, innehåll, lokaler, information, material och redskap.

Skolorna informerar separat om skolornas klubbverksamhet.

5 Genomförande av projektet

Borgå stads grundläggande utbildning koordinerar verksamheten och ansöker årligen om specialunderstöd för utveckling av skolornas klubbverksamhet från Utbildningsstyrelsen. En redovisning över användning av understödet skickas till Utbildningsstyrelsen.

Information om skolornas klubbverksamhet samt en redogörelse ges regelbundet till skolorna samt till sektionen för Väckande och lärande.

Kommunen ser till att uppdelningen är rättvis samt ställer mål för verksamheten.

Skolorna har gjort en verksamhetsplan över klubbar som de planerat och ordnat. I slutet av läsåret gör skolorna en läsårsberättelse där klubbverksamheten beaktas. Koordinatörerna inom eftermiddagsverksamhet har gett skolorna stöd i att arrangera verksamheten.

Kartläggningar gällande verksamheten har planerats. Tidigare har det betts om respons också av rektorerna. Målet är att elevvården aktivt ska delta i planeringen av klubbar.

Målet är att främja barns delaktighet. Ledarna tar med barnen i planeringen och utvärderar verksamheten utifrån insamlad respons från klubbmedlemmarna.

Skolornas verksamhetsplan och verksamhetsberättelse gällande skolornas klubbverksamhet godkänns av direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning.

6 Statistik

Under läsåret 2021–2022, medräknat våren 2023, fanns det klubbverksamhet i nästan alla skolor och antalet deltagare uppgick till ungefär 1 850. Antalet finskspråkiga klubbar var ca 46, svenskspråkiga 23.

Det är oftast en stor del lärare som verkar som klubbledare, andra är bl.a. skolgångshandledare, studerande, idrottsledare, vårdnadshavare samt ledare inom konstycken.

6.1 Statens specialunderstöd

För perioden 2021–2022 beviljades den finskspråkiga grundläggande utbildningen 40 000 euro för utvecklingen av skolornas klubbverksamhet. Den svenskspråkiga grundläggande utbildningen beviljades 16 000 euro.

För perioden 2022–2023 beviljades den finskspråkiga grundläggande utbildningen 22 000 euro för utvecklingen av skolornas klubbverksamhet. De godkända totala nettoutgifterna är sammanlagt 31 429 euro. Den svenskspråkiga grundläggande utbildningen beviljades 14 000 euro. De godkända totala nettoutgifterna är sammanlagt 20 000 euro. Understödet kan användas till och med december 2023. Statsunderstödsprocenten är 70 procent.

6.2 Nationell statistik

Sammanlagt ca **530 000** barn och unga beräknas delta i ca **27 500** klubbar inom ramen för denna verksamhet. I utvecklingen av klubbverksamheten deltar **95 %** av kommunerna i Finland. Alla klubbar som ordnas med hjälp av dessa statsunderstöd är avgiftsfria.

Statens specialunderstöd för skolornas klubbverksamhet har utdelats nationellt enligt följande:

(ungefärligt belopp)

5,7 milj. 2008–2009

7,0 milj. 2009–2010

8,0 milj. 2010–2011

9,4 milj. 2011–2012

8,0 milj. 2012–2013

8,0 milj. 2013–2014

8,0 milj. 2014–2015

7,2 milj. 2015–2016

4,8 milj. 2016–2017

5,8 milj. 2017–2018

5,8 milj. 2018–2019

5,9 milj. 2019–2020

2,9 milj. 2020–2021

2,9 milj. 2021–2022

2,9 milj. 2022–2023

2,9 milj. 2023–2024

7 Nöjdhetsenkät

Utvecklingsförslag från nöjdhetsenkäten 2020 gällande skolornas klubbverksamhet:

- det kunde ges mera information om klubbarna
- kartläggning av klubbar som önskas
- information via wilma
- öka på antalet klubbar
- flera olika slag av klubbar, kreativa klubbar
- intressantare och mångsidigare innehåll
- morgonklubbar
- beakta elevernas idéer bättre
- inneraster
- klubbar efter skoldagens slut
- gratis klubbar
- klubbar också för lite äldre ungdomar
- föräldrar som klubbledare
- trevligt "väntrum" i skolan då man väntar på bussen.

Positiva kommentarer:

- att umgås och att få nya vänner
- betydelsefull/bra hobbyverksamhet på eftermiddagen
- att vara en del av en grupp/höra till en grupp, man blir modigare och självförtroendet ökar
- att få föra fram sina åsikter
- det är roligt i klubben, man lär sig något nytt
- klubben är ett trevligt ställe och en bra plats att tillbringa tiden efter skoldagens slut
- gratis verksamhet
- olika slag av klubbar
- det är roligt att göra saker tillsammans och vara tillsammans
- att få pröva på olika klubbar längs med läsåret, olika möjligheter erbjuds
- att få vara kreativ

8 Framtidsutmaningar

Olika klubbmodeller

Olika modeller och samarbetsformer för verksamheten, bland annat klubbar för barn med särskilda behov samt klubbar med mångkulturell verksamhet. Det kan vara en utmaning att planera lämpliga klubbar och ledare till klubben.

Samarbete

Det är viktigt att samarbetsparterna känner till de författningar och mål samt säkerhets- och ansvarsfrågor som styr skolornas verksamhet. Skolornas rektorer ansvarar för verksamheten.

Målet är att öka samarbetet och informationen mellan skolan och hemmet. Samarbetet gäller också användning av utrymmen. Samarbete som gäller barn med särskilda behov diskuteras.

Ekonomi

En utmaning är de ekonomiska resurserna. För verksamheten beviljas ännu specialunderstöd av staten och det förutsätter öronmärkta pengar.

Barn med särskilda behov

Målet är att planera klubbar för barn som har särskilda behov och som hotas av marginalisering. Elevvården involveras. Olika "kallelseklubbar" planeras. Skolornas klubbverksamhet utvecklas så att man får med också sådana barn och unga, som exempelvis på grund av brist på stöd hemifrån inte har möjlighet till regelbunden hobbyverksamhet.

Klubbinnehåll

Målet är att innehållet är mångsidigt och varierande. Barnens önskemål beaktas. Barns delaktighet stärks. Målet är också ett öppet samarbete med föräldrarna när det gäller planering av verksamheten samt utvärdering av klubbverksamheten. Respons kan samlas in av klubbmedlemmar, föräldrar, ledare och rektorer.

Årkurs 7–9

En utmaning för verksamheten är att få elever i åk 7–9 att delta i verksamheten. Nationellt sett är 70 % av eleverna som deltar i klubbverksamheten från årskurs 1–6 och 30 % från årskurs 7–9. Också i Borgå har det visat sig vara en utmaning att få elever i åk 7–9 med i klubbverksamheten. Klubbar som planerats har inte kunnat påbörjas på grund av för få deltagare. Målet är att höja skolmotivationen, förebygga ensamhet, träna sociala färdigheter och ordna skräddarsydda klubbar för dem som löper risk att bli marginaliserade. Man försöker få med ungdomar som inte på sin fritid har möjlighet att regelbundet delta i ledd fritidsverksamhet.

Utbildningsstyrelsens kriterier för användning av skolornas klubbunderstöd beaktas.